

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 152. szám.

Szerda, július 8.

Modern Herostratesek.

Budapest, július 7.

Mikor szünik meg végre a ma-
gyar nép minden szájhőse hallgatni s
minden gyújtóbeszédétől megittasodni? Mikor
szünik meg politikai csepürágók hálás
közönsége lenni és erkölcsi nullák emel-
kedéséhez lépcsőül szolgálni? A történelem
minden tanítása a szelek szárnyán repüljön
el és a magyar nép gyakorlatias esze ne tudná,
hogy ami nagyon éles, könnyen kicsorbul?

Nem akarunk igen messze visszanyulni
a múltba, hogy kimutassuk, hogy nem a
nagy frázisokban van a jog, az igazság és
az okosság. Közéletünknek csak egy-két
alakját akarjuk a legközelebbi múltból ki-
kapni, hogy csattanósan bebizonyítsuk,
mily könnyű a tömeget elbolondítani s
mily nehéz attól megóvni, hogy a legelső
frázishősnek felüljön. Ki nem szégyenli ma,
hogy legszentebb érzelmeivel fordult annak
idején Verhovay agitátor felé és lelkesült
izgató beszédein? Ki nem szégyenli magát
lelke mélyében, hogy Takács Zoltánt, utóbb
egy pénzhamisító banda fejét követte?
Mindenkit, aki e bálványoknak szolgált,
szégyen és keserű megbánás tölt el, de a
tanulást levonni belőle, erre csak kevesen
képesek, mert mihelyst újabb szájhős
jelenik meg a színen, utána szaladnak és
szinaranyt tartják minden szavát, melyet
mond!

Nekünk úgy tetszik, hogy szegény
hazánk már eleget szenvedett a politikai
sarlátának befolyása alatt s hogy ideje
lenne végre, e néprontókat kikorbácsolni
a templomból. Vegyük csak szemügyre a
mostani helyzetet és keletkezésének gene-
ziséit. Több mint egy évvel ezelőtt hirtelt
már egész biztosan, hogy az ujonc-
létszám felemelése szükséges lesz és az
utolsó delegációban a hivatásos poli-
tikusok hivatalosan is megbizonyosod-

hattak erről. Az új tarackütegeket en-
gedélyezte a delegáció s költségeiket meg-
szavazta az országgyűlés. Van-e hát értelme
annak, hogy az ágyukat megszavazzák, a
szükséges legénységet hozzájuk meg-
tagadják? És mégis megtörtént az eszte-
lenség, mert az obstrukció megakadályozta
az ujoncok megszavazását. De még az
esztelenségben is volt egy parányi észsze-
rűség, míg az ellenzék azzal érvelt, hogy
az ország mostani gazdasági helyzete nem
birja meg az új terheket. De ezt az állás-
pontot feladta az ellenzék s kész volt a fel-
emelt ujoncjutalékot átengedni, ha bizo-
nyos nemzeti engedmények tétetnek. Ezzel
az ellenzék gyöngítette álláspontját és vesz-
tesnek kellett volna lennie, ha érvekkel
hozza lehetne férti. De az a része, mely
a modern Herostrateseket képviseli, nem
ismer logikát, sem érveket, ha ezek ellene
szólnak, hanem csak a csárdahősök végső
eszközét, a terrorizmust és az erőszakot.

És kik azok a hősök, kik önteltségük-
ben az ország sorsát tetszésük szerint in-
tézik? Ügyefogyott prókátorok, kik a jogász-
világban mitsem számítanak, kik úgy kap-
nak a kliens után, mint éhes tyúk a légy
után, kik eddig a legszelebb körökben a
legnagyobb ismeretlenségnek örvendtek és
most politikai Herostrateségük révén akar-
nak névhez és keresethez jutni!

Elvetemedett és kárhogytatásra méltó
tett, a hazát felgyújtani, hogy a láng mel-
lett levecsüket felmelegítsék és a választók-
nak végre e y emberként kell felemelked-
niök, hogy e hazaáruló üzemeknek véget
vessenek. Nem nemzeti engedményeket
akarnak a nyugtalankodók, hanem a fel-
fordulást, vagy a végtelen zavart. Kitűnt
ez az utolsó napokban, midőn éppen azok
a férfiak, kiknek nevük, multjuk és jó
hírük van, ez üzemektől megundorodva
elfordultak e politikai exaltadóktól és semmi
közösséget sem akarnak többé velük.

Nem Deák Ferencet, Andrássy Gyulát,
Horváth Boldizsárt, Széll Kálmánt, Wekerle
Sándort, Csáky Albint, Hieronymi Károlyt,
Apponyi Albertet, Horánszky Nándort,
Hodossy Imrét és a szabadelvű párt többi
nagyságát idézzük, hanem a függetlenségi
párt elhalt és élő nagyságait: Irányi
Dánielt, Helfy Ignácot, Kossuth Ferencet
stb., kiknek nevét minden honfi nagyra-
becsüli. Ki lehet itt kétségben, hogy hova
csatlakozzék és kinek lehet kívánatos, hogy
az örökös lázadás és felelősség nélküli
felforgatás elemei birjanak szavazattal a
törvényhozásban?

—n—s.

A torontali jegyző közgyűlése.

Nagybecskerek, július 8.

A torontalmegyei községi és körjegyzők
egyesülete ma délelőtt tartotta rendes évi köz-
gyűlést a vármegyeházán Vihely Géza elnök-
lésével.

A közgyűlésen jelen voltak: Forster Imre
egyleti főjegyző, Martin János Szerb-Csanád,
Klapka István Németpárdány, Molnár János
Román-Écska, Magarasevics Pál Gyála, Markucz
Márk Orlovát, Kécsi Tivadar Kistorák, Binder
Gyula Román-Écska, Lafleur Péter Lázárföld,
Czappán István Ernesztháza, D. Bodó Sán-
dor Muzslya, Bodó Matyás M-Ittebe, Sepsey
Mihály T-Vásárhely, Rehák István Ozora, Ferch
Rezső Rudolfsnad, Müller Ottó Németécska,
Jankovics Dusan Dobrica, Orsó Gáspár Béga-
szentgyörgy, Mesterovics Pál Antalfalva, Párlay
Zoltán Torontál-Erzsébetlak.

Vihely Géza elnök szép szavakkal üdvözli
a megjelenteket s azután előadja tartalmas jelen-
tését az egylet múlt évi működéséről.

(A jelentést lapunk holnapi számában egész
terjedelmében közöljük.)

Az évi jelentésben foglalt 1902. évi egyleti
számadás megvizsgálása és az 1904. évi költ-
ségvetés megállapítása után tudomásul vették a

A „TORONTÁL” tárcája

Régi dal.

Előveszem a zöngé lantot,
Valami sir benn hangtalan,
Egy régi nóta . . . álmaimban
A lelke fölött átsuhan.
Hiába sirom csöndes éjjele,
Hiába sugom rimbe én:
A legszebb nótam eltemetve
Ott marad lelke rejtekén.

Óh mert csodás szemre képet
Dalos poéta nem talál,
Az Ur teremtetett költeményt tán
S a legszebb képe te valál.
S ha gyöngé szóval megdallolok,
Nem én adok rád glóriát:
Te vontad lelke fényzőmbé
És ez a fény hull vissza rád

És mind a dal és mind a sóhaj
Tüzes lelkektől elszakadt,
De az a dal, de az a mámor,
De az az álom ott maradt!
Hogy enyém legyen mindörökké,
Hogy soha el ne sirjam én,
Hogy a szívemben olthatatlan
Égjen egy örök költemény.

Borsodi Lajos.

A visszautasított Paradicsom.

Álmomban a minap ragyogóan szép, hab-
fehér hölgyalak jelent meg. Hasonlított a bálba
készülő fiatal leányhoz s mert gömbölyű vállait
szárnyak diszítették, fölismertem, hogy angyal.
— Szép angyal, kérdeztem az első meglepe-
tés után, mivel érdemelte ki késő látogatásodat a
bűn e fészke, melynek minden zuga telítve van
a szerelem illatával? Bármennyire erőlködöm, nem

jut eszembe, hogy itt olyasmi történt valaha, ami
az égi szellemek kegyére méltóvá tette.

A szellem mosolygott.

— Igazad van, érdemtelen vagy rá. De mi
Isten szolgálai néha éppen a legbűnösebbeket keres-
sük föl jótéteményeinkkel.

Nem feleltem. Hogyan is merészeltem volna
vitakozni egy jelenéssel, mely annyira hasonlított
a bálba készülő szép leányhoz. Pillanatnyi csönd
után újra megszólalt az angyal:

— Azért jöttem, hogy megkérdezzek, nem
akarnál-e velem jönni a Paradicsomba s a nélkül,
hogy a meghalás fájdalmain s a temetés kellemet-
len formáságain át kellene esned?

Képzeltetik, hogy örömmel fogadtam az
ajánlatot.

— Menjünk azonnal — kiáltottam.

Alig ejtettem ki e szavakat, megnyílt a szoba
menyezete s egy gömbalaku rózsás felhő bocsát-
kozott ágyam fölé. Valóságos rózsaszínű léggömb.
Csolnakja is volt, éppen ketten fértünk el benne.
Amint elhelyezkedtünk, új barátnőm rákiáltott lát-
hatatlan szolgálóra:

— Eresszék el!

S aztán nyilsebesen emelkedtünk a csillagos
éjszaka kékes magányába.

Végtelen öröm fogott el arra a gondolatra,
hogy betekinthetek oda, ahol élő ember még nem
járt soha. Mikor már a hegyek is apró hullámos
vonalakra folytak össze, odafordultam utitárs-
nőmhöz.

— Vajjon igaz-e, bájos angyal, hogy a Para-
dicsom olyan nagyon szép, mint ahogy álmaim-
ban látjuk.

Mosolygott.

— Emberi nyelv (pedig te földi bűnökben
fűrészelt porszem egyebet nem értesz) sohasem
tudja kifejezni a Paradicsom szépségeit. S ha el

tudnál is képzelni egy kertet, amelynek földje
ragyogó, miként a nyári nap, a hol a legigény-
telenebb virág is szebb, mint a lilium, a hol a
levegő színes gyöngypárkából áll, a kép, amelyet
magadnak alkotnál, még mindig olyan messzi volna
a valóságtól, mint a zimankós téli éjszaka a májusi
hajnalhasadástól. S még kevésbé tudnád elképzelni
azt a véletlen megkönnyebbülést s tiszta örömet,
amely elfogja a lelket, amikor átlépi a meny-
ország magasztos küszöbét.

Ez a magyarázat még inkább fokozta türel-
metlenségemet.

— Siessünk! siessünk! — kértem az angyalt.

Nagy meglepetésemre azonban — már el-
hagytuk az első csillagréteget — a gömb hirtelen
megállt. Kérdőleg néztem vezetőmre.

— Tudom, mi a baj — mondta komolyan
— nagyon nehéz vagy.

Mivelhogy nem készültem a hosszú utra,
nem is volt mivel könnyítenem a gömbön. Az
angyal eltalálta a gondolatomat s így szólt:

— Nem használna ugysem. Ami a gömböt
megállította, nem anyagi súly. Ha emelkedni
akarsz, dobd ki a gömbből a dicsőség és a kényelem
gondolatát, amelyek a föld felé húznak.

Nehezemre esett, de sokkal szebbnek festette
a paradicsomot, semhogy meg ne cselekedtem
volna. Kidobtam a gazdagság s a hír utáni vágyai-
mat, mire a rózsás felhőből készült gömb újra
elindult s röptül a csillagok fölé. Bár messzi
voltunk még a céltől, gyöngéd, ezüstös fényben
usztunk. Itt kezdődött az igazi ég. A levegő,
amint beszívtam, a szívemet eddig nem ismert
elragadtatással töltötte el. Mily édes is lehet a
Paradicsom, ha már itt is annyi báj vesz körül.

Am nagy ijedelemre a gömb ismét megállt.

— Látom már mi az — mondja az angyal
— még mindig nehéz vagy.

jelentést, a számadást és költségvetést s a jelentésben foglalt elnöki indítványokat határozattá emelték.

Orsó Gáspár bégászentgyörgyi jegyző a következő két indítványt terjeszti a közgyűlés elé:

I. A torontáli községi és körjegyzők egylete felkéri Torontálvármegye alispánját, hogy a községi és körjegyzők elleni fegyelmi ügyekben a felfüggesztést csak elkerülhetlen szükség esetében alkalmazza.

II. A torontálvármegyei községi és körjegyzők egylete felkéri az országos központi jegyző-egyletet, hasson oda, miszerint az 1886. évi XXII. t.-c. 101. §-a, mely szerint „a hivatalától felfüggesztett előjáró és segéd és kezelő-személyzet tagja, amennyiben nem hivatalvesztéssel büntetett, a fegyelmi határozat jogerőre emelkedése után állásába visszahelyezendő” — akként változtassák meg, hogy a visszahelyezés már az elsőfoku határozat meghozatala után; ha az nem hivatalvesztésre szól, — foganatosítandó. Avagy tekintettel arra, hogy ennek lehetősége a szokott szövegről tartalmában ugy sinec megtiltva, ezen szakasznak ekkép való hivatalos magyarázata a m. kir. belügyminiszterium részéről akkép hozassék a megyei alispánok tudomására.

A közgyűlés mindkét indítványt bő indoklásával együtt magáévá tette.

A központi jegyző-egylet véleményét kér az ügyviteli szabályok némely intézkedésének módosítása és a jegyző-egyletnek, esetleg egyes tagjainak az országos vármegyei tisztviselő-egyletbe való belépése tárgyában.

A közgyűlés az ügyviteli szabályok némely intézkedéseinek módosítására megadja a megfelelő véleményét, a vármegyei tisztviselő egyesületbe való belépést illetőleg pedig elvben hozzájárul ahhoz, hogy a jegyző-egylet testületileg belép a vármegyei tisztviselők egyesületébe, de véglegesen csak akkor határoz, ha a belépéssel járó kötelezettségről tudomást nyer.

Zalavármegye jegyző-egyletének a jegyzők helyzetének javítását célzó emlékiratát a közgyűlés melegen pártolja és magáévá teszi.

A Szegeden alakulóban levő délvidéki közművelődési egyesület pártolásra kérte föl a torontáli jegyző-egyletet.

A közgyűlés elhatározta, hogy az egyesület pártoló tagnak lép be.

Itt egyben szóba került, hogy miképpen pártolja a jegyző-egylet a Torontáli magyar közművelődési egyesületet? Mire a közgyűlés saját elhatározásából kimondta, hogy a Torontálvármegyei közművelődési egyesületbe is belép pártoló tagként.

A Budapesten tartandó országos jegyző-egyleti gyűlésre a közgyűlés kiküldi Vihely Géza elnököt, Forster Imre egyleti főjegyzőt és

— Hiszen kidobtam a becsvágy, a gazdagság s a kényelem vágyait.

— Igen, de be sódban él még földi szerelmed emléke. Nem feledted még el a szép bűnösök kacagását, csókjait. Sajnálod őket lent hagyni, az tesz oly nehéz.

Hogyan! — hát titeket is elhagyjalak édes órái a szerelmenek, vágyakozó suttogások, csillagsugaras szemek? Sokáig haboztam, de végre győzött a paradicsomi örömekre való kilátás. A gömb újból emelkedett.

Végre ott vagyok előtte. Látom fejem fölött a gyémántból kirakott kaput, a rózsás levegőt, érzem a bódító illatot s hallom az angyalok karának lágy zenéjét. Csábítóan szép angyalok párosával lebegnek el a kapu mögött s kíváncsian, biztatva villan felém csillagos szemük a gyémántos rojtok mögül.

A gömb hirtelen megállt, közvetlenül a kapu előtt. Elkéserevedve fordultam az angyalhoz:

— Hát nem dobtam-e ki minden vágyamat, legszebb emlékeimet.

— Még mindig nagyon nehéz vagy — volt a felelet. Lent a szived mélyén, ahová sem a hir, sem a gazdagság, sem a bűnös órák emlékei nem találtak utat, egy tizenhat esztendő bájós gyermek emlékeit őrzöd, egy szöke, szép gyermekét, akinek ajkáról langyos májusi estén szivadt az első csók mézét. Ki vele, még csak ezt az egy emlékedet dobd ki a gömbből s bejutsz az örök fényesség földjére. Nézd, hogy ragyog a Paradicsom!

Nyugodtan feleltem:

— Nem teszem! Inkább elkárhozom! Hirtelen elsötétedett minden. Iszonyu gyorsasággal zuhantam alá a fekete, kemény földre s mégis boldogan, hogy az elvesztett Paradicsom árán is megőriztem az első, tiszta szerelem édes emlékét.

Catulle Mendés.

Martin János szerbecsanádi jegyzőt, ha ők akadályozva lennének, helyettük az alelnök, az aljegyző és Telléry jegyző képviselnék az országos gyűlésen az egyesületet.

Müller Sándor bocsári jegyző indítványt terjeszt be, melyben annak szükségességét hangoztatja, hogy az egyesület dolgoztassa át az egész szervezési szabályrendeletet.

Miután az indítvány korai, egyelőre csak tudomásul veszi a közgyűlés.

Másik indítványában Müller Sándor kifogásolja a közmunka szabályrendelet egyes pontjait. Ezt az indítványt is egyszerűen tudomásul veszik, mert elnöki uton adtak be felelőzést a sérelmes pontok ellen.

Miután Vihely Géza elnök a közgyűlés nevében köszönetét fejezi ki az alispánnak a terem átengedéseért, s a jelenvoltaknak is köszönetet mond, a gyűlés véget ért.

A közgyűlés után a jegyzők társas-ebédre gyűltek össze a Rózsa-szállodába.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Torontálvármegye közigazgatási bizottsága július 13-án hétfőn délelőtt tartja rendes havi ülését a vármegyeházán.

— **A délvidéki királygyakorlatok.** Im már véglegesen meg van állapítva, hogy a lippai királygyakorlatok szeptember hó 3-tól 7-ig fognak tartatni. Ezt megelőzőleg is azonban farszótó, nagy gyakorlati lesznek a temesvári cs. és kir. 7. számú hadtest csapatainak. A temesvári helyőrségből a 29. gyalogezred és a 61. gyalogezred 1-ső zászlóalja már július hó 29-én elmennek Temesvárról és csak szeptember hó 8-án térnek vissza. A 20. hadosztály-tüzérezred már július 17-én és a 7. hadtest-tüzérezred július 21-én megy el Temesvárról és szintén csak szeptember 8-án tér vissza. A szegedi II. honvédkerületi parancsnokság alá tartozó honvéd gyalog- és huszárezredek a hadtest kötelékében vesznek részt a hadgyakorlatokon, melyeknek tartamára tüzérrel lesznek ellátva, még pedig a 21. hadosztály-tüzérezreddel.

— **Zivataros nyár.** Amilyen kedvezően indult az első két napon július hónapja, olyan kellemetlenre fordult most. Két nap óta heves zivatarok dunnak mindenfelé, ézengéssel, villámlással és felhőszakadással. Nálunk tegnapi délután délután órákig tartó haragos zivatarban volt részünk, melyből nem hiányzott a villámcsapás sem. Tegnapelőtt ugyanis a közkörházba ütött be a villám, de nem csinált nagyobb bajt, mert a villámhárító levezte. Mindössze egy ápoló apácut jeszített meg, aki éppen annál az ablaknál állt, a hol a villámhárító vonul el. Tegnap délután különösen az eső volt nagy s itt-ott az utcákon valóságos tenger képződött s az emberek alig tudtak az egyik utcából a másikba menni. Ma még szeszélyesebbre fordult az idő, mert a nyári melegből egyszerre hűvös őszi időbe csöppentünk, ami annál szomorubb, mert künn pengene a kasza és szólna az aratók vidám danája, ha vidám lehetne...

A július havi időjárásról a Meteor egyébként a következőket írja: Július hónapnak változasi csomópontjai 2—9—10—11—12—15—17—24—26—27 és 30. napokra esnek, amelyek száma nézve annyian vannak, mint a júniusiak, így július havában sem remélhetünk állandó huzamos jó időt, ha csak a Napon előjöheto kitérésből származott foltok nem nyomnak el a csomópontok jellegét és addig, míg a Nap ezen felén vannak, huzamosabb meleg nem eredményeznének. Ezt ha észlelni fogjuk, számíthatunk ily meleg állandó időre, addig azonban nem fejlődhetik ki állandó meleg, mivel 11—24. és 30. hűvös természetű csomópontok, amidőn lehűlést, esőt, szelet várhatunk. A többi csomópontok meleg jellegűek, erős hatása a 15-iki. A hónap legváltozatosabb része 9—15-ik közé esik, amidőn a kirándulások tétele nem igen ajánlható. Ezen időköz az aratást is meg fogja zavarni. Változatosnak, erősnek ígérkezik a hónap vége is, ahol a 26—30-iki csomópontok fejtik ki az erős hatásokat. A legnagyobb időköz a hónapnak harmadik negyede 17—24-iki része.

— **Volt nagybecskereki vállalkozó sikere.** A vágjobbparti és olcsó dudavölgyi ármentesítő társulat nagyarányú esatornázási földmunkákra pályázatot hirdetett. A pályázaton az országnak csaknem összes elsőrendű vállalkozói vettek részt. A társulat a beérkezett 15 ajánlat közül azt fogadta el, amelyet a szegedi Milkó Vilmos fia cég és Löwinger Dezső társvállalkozók nyújtottak be. Löwinger Dezső hosszabb ideig Nagybecskereken lakott s innen költözött Szegedre. A vállalkozók ezen milliós munkákat három év alatt remélik foganatosítani.

— **Villámsujtott család.** A tegnap délutáni égháborus zivatarnak két emberélet esett áldozatul. Kocsis Miklós helybeli magánzó, kocsin hazatérőben volt Ujvidékről, ahol rokonait látogatta meg. Rajta kívül a kocsin voltak fia, Kocsis Mihály helybeli kéményseprő-mester, menyé Kocsis Pálné szül. Boleszny és két unokája, kik középiskolai tanulók. Midőn a kocsi úgy délután fél négykor a szabályi komphoz közellevő pusztához ért, iszonyu villámlás és mennydörgés közt megeredt a záporosó. Kocsis, ki maga hajtotta a lovakat, a még mintegy két kilométernyire levő kompot és a mellette levő csárdát szerette volna elérni, azért a zivatarban tovább hajtott, de óvatosságból lépésben. De alig néhány másodpercre, hogy a zivatar megindult, iszonyu villám csapott le, mely a kocsin levőket eszméletlenül leterítette. Legelőbb a kocsin bent ülő mintegy 15 éves Klárik Nándor tért magához és rémülve vette észre a villám pusztítását. Nagyatya Kocsis Miklós és annak mellette ülő menyé, egy viruló, ifjú nő, halva terültek el előtte a kocsin. Kocsis Mihály kéményseprő és a másik körülbelül 13 éves fia a kocsi mellett a földön feküdtek eszméletlenül. A ló csendesesen állt a kocsi előtt, nem esett baja. A fiu csakhamar fellármázta a pusztán lakókat, kik bevették a szerencsétleneket a pusztára és ápolás alá vették. Kocsis kéményseprő és a kis fiu nemsokára eszméletre tértek, de az öreg Kocsis és menyé halva maradtak. A szerencsésen megmenekült Klárik Nándor még tegnap Elemérre hajtott Kocsis Pál kereskedőhöz, a szerencsétlen fiatal nő férjéhez, ki ma reggel személyesen hozta tudomására anyjának az őket ért kettős csapást. A szomoruan sújtott család iránt városzerte nagy részvét nyilvánul.

— **Villámcsapás a templomba.** Szerb-Padéről jelenti levelezőnk: Tegnap délután itt nagy zivatar volt felhőszakadással és villámlással egybekötve. A villám sűrűn cikázott s egyszer csak beleütött a szerb templomba. Az égő láng felgyújtotta a templomot, de az eső néhány perc alatt eloltotta a tüzet. A villámcsapás azonban erősen megrongálta az épületet s így a kár jelentékeny.

— **Egy nazarénus szenvedési.** Érdekes fogoly szabadult ki ma a szegedi Csillagbörtönből. — Maletity Száva, nagykiráldai illetőségű 29 éves ember ezelőtt mintegy 6—7 évvel áttért a nazarénus hitre. A hitbuzgó nazarénust nemsokára besorozták pórtartalékosnak. Maletity megjelent a kaszárnyában, de megtagadta a fegyverfogást. Hiába igyekeztek meggyőzni, hiába fenyegették, Maletity nem volt hajlandó engedelmessédni. — Két esztendei börtönre ítélték. A két évet kitöltötte s ismét katonákhoz került, hol megint megtagadta a fegyverfogást. Ujabb három évet kapott. Ma telt le a súlyos büntetés s Maletity kálváriája ugyilátszik ismét előlöl kezdődik, mert a hitű nazarénus kijelentette a börtön-igazgató előtt, hogy semmiesetre sem fog fegyvert, nem bánja, ha élethossziglani fegyházra ítélik is. Az elszánt ember a börtön cipészműhelyében dolgozott s a legjobb viselő rab volt. A súlyos, hosszú rabtság sem volt képes megintatni s így nemsokára ismét visszakerül oda, mint naiv hitének vértanuja.

— **A szerelmes inas.** Törökbecséről írják: Ferenczy Ferenc 17 éves fiu, Spaics György törökbecsei gépésmesternél volt alkalmazásban és három évi ottiléte alatt kiérdemelte gazdája teljes bizalmát és szeretetét. Ferenczy azonban visszaélt az iránta tanusított jóindulattal és mestereinek csinos feleségére vetette a szemét. Tegnapelőtt reggel gazdája a közeli pusztára utazott munkafelvételre, mely alkalom a 17 éves suhanc arra használta föl, hogy az eléggé csinos külsejű menyecskeinek szerelmi ajánlatokat tegyen. Az asszony visszautasítólág viselkedett a toladó inassal szemben és amidőn hiabavalónak bizonyult a szép szóval való don-juankodás, az inas erőszakhoz folyamodott, betömte az asszony száját, miközben természetesen erős dulakodás fejlődött ki köztük. Az udvarban foglalatokódó kocsis figyelmessé lett a nagy ribillióra és berontott a szobába. A szerelmes inas látva, hogy megzavarták — megszökött. A déli órákban — és itt kezdődik a regény utolsó fejezete — a Milkó-féle gyár munkásai a Gradicska-liget mellett

egy ruhára akadtak s miután a Tiszában senkit fürdeni nem láttak, átkutatták a talált ruhadarabok zsebeit, amelynek egyikében egy papirdarabot találtak a következő irással:

„Isten áldja meg Spaiics ur! És többé élni nem tudok, mert szerelmes vagyok! Hűséges inasa Ferenczy Ferenc.”

Az esetet följelentették az illetékes hatóságnál, amely a holttest fölkeresésére a szükséges intézkedéseket már megtette, de eddig nem találták meg.

Szopós gyermekek jólétének előmozdítása.

Néhány szó a divatos hygieniához a gyermekkorban. A belföldi orvosi kongresszus, hol a néphygiéna élető napi kérdését kell eldönteni, a napirend megbeszélése az emberiség átka, a tuberkulos és rák kérdése volt. Több kongresszuson a szopósok gyakori halálása volt aktuálisan maradandó programmpont, nevezetesen ezelőtt évekkal a párisin, mert Franciaországban a néporvoslás előrehaladottsága dacára is gyakran előfordul. Most kezdik a civilisált világ minden városában a szopósok nagyszámu halálzásának megbeszélését programmról levenni, ugyan nem azért, mintha ez már nem léteznék, hanem mert a különböző intézkedések, számtalan ajánlatok, keresztülvittele dacára a szopósok és kis gyermekek halálzásása nagyon gyakori. Ezt az állapotot tehát egy változhatatlan nyomorúságnak tekintették, mibe a világnak bele kell törődni és előszeretettel fogtak más kérdés megoldásához, Hogyan lehet azonban nagyban és egészben a halálzásási viszony állandóságát megmagyarázni? Ha erre a kérdésre helyesen válaszolunk, ugy egyidejűleg egy mativumot találtunk az állapotok megjavításához és valóban soraink célja ez legyen. Igen helyesen van felismerve, hogy az újszülöttek és gyermekek betegségének és ennek halálos kimenetelének oka a gyomor és bélsőben előállott beteges szenvedés, ugyancsak ellentálló képességénél, valamint születéstől fogva életgyöngye gyermekekénél, mert a gyermeki szervezetben épp a gyomor és bélsőnyálkahártya szenvedésénél a táplálékvitel káros hatásának tartósabbnak kell lenni, mert a táplálékanyag változása nehezen keresztülvihető. A táplálékanyagra kellett nagyon vigyázni, mit az újszülöttek és szopósoknak adtak szervezetének megerősítésére és idővel vegytani, élettani és hygieniai vívmányok előrehaladásával érdekes eredményekhez jutnak, melyekhez sem orvos, sem néphygienikus sem csatlakoznak. Oly családokban, hol a szociális körülmények nagyon kedvezők voltak és hol egészségtelen lakás, elhanyagolt ápolás, tisztátalanság és rendetlen táplálék által a szopós életszükégele otthonról sem volt annyira alávetve, legtöbb esetben, még a táplálékanyag kedvezőbb körülménye (anya vagy dadatej, avagy a divatos és a hygienia követelményének megfelelő gyermekek) dacára sem nőnek, hanem enteritist kapnak és arra a tapasztalatra jutottak, hogy a legjobb minőségű tej, külsőleg legkedvezőbb körülmények mellett sem mindig alkalmas táplálék a szopósoknak bizonyos, vagy az egész idő alatt. Tapasztalatból bizonyosnak mondatott ki, hogy gyakori esetekben, ha a tej nem is hamisított, még sem tesz jót, sőt ellenkezőleg a szopós táplálkozását hátráltatja és a gyomorban és belekben emésztési zavarokat idéz elő; ez esetben csak a Nestlé-féle gyermekliszt használható. Vegyi összetétele folytán, mint azt 30 évi tapasztalat mutatja, csiramentes alpesi tejből áll, mely a szopósoknak a szükséges fehéréséget szolgáltatja és a gyomorban nem idéz elő megfagyást, a gyermeki szervezettől könnyen felvevődik, életrendileg a legmodernebb hygieniai értelemben megtekinthető és tényleg monarchiánk legelső klinikáin, speciell, minden bécsi gyermekkorházban egészséges és beteg szopósoknak adják, hol a fenntemelt hátrányok a tejből feltalálhatók, sőt a privátéletben is igen ajánlják a legelőkelőbb gyermekorvosok és minden anya, ki gyermekét táplálja, olvassa el a Nestlé-féle gyermeklisztről szóló iratokat a központi raktárban és ajánljuk megszívlelésre a bennfoglaltatott íntelmeket.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése július hó 8-án.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, július 8.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, melyen napirend előtt Polónyi Géza szóval föl s azt mondja, hogy a miniszterelnök nyilatkozatai nem fedik a függetlenségi párttal történt megbeszélés során tett kijelentéseit.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök kijelenti, hogy beszédei között ellentétek nincsenek. A Ház felosztatására nemmel válaszolt s a felségjogokat a szentesített törvényekre érlette, a katonai javaslatokat pedig visszavonta. Egyébként

a függetlenségekkel folytatott beszélgetéseit nem tartotta kötelezőknek.

Kiáltások a szélső balon: Hiszen akkor nincs adott szó!

Polónyi Géza: Persze, hogy nincs!

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök a házszabály revizóra nézve kijelentette, hogy előre nem kötheti meg magát, mert idővel szükség lehet reá. Megtették ezt Európa minden parlamentjében. Végső esetben a klotürtől sem zárkózik el, behozása azonban a Háztól függ. A legnagyobb ellenzéki párt egyhangu párthatározata adta meg az alapot, amelyen megindult, hogy a békés rendet helyreállítsa. A párthatározatot fontosnak és kötelezőnek tartja. (Zajos éljenzés jobbról.)

Kossuth Ferenc kijelenti, hogy a klotürnek ellensége. Tudja, mit tett s azt állja is. Mikor Khuen-Héderváryval tudatta a párthatározatot, Héderváry gróf megkérdezte, hogy számíthat-e erre. Ő a grófnak igennel felelt s hivel állani is fogja szavát.

Barabás Béla azt mondja, hogy a párthatározatot csak a békére való hajlandóságnak tartja s szavát senkinek sem adta. Szerinte a küzdelem folytatása most helyén való.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök felolvassa Barabás Bélának egyik beszédét, a melyben kijelenti, hogy a harcot őszkor akarja folytatni.

Barabás Béla azt válaszolja, hogy ezt a beszédet még a miniszterelnök programja előtt mondta.

Szünet után folytatták a vitát a miniszterelnök programja fölött. Ma VI. d. nemzetiségi képviselő beszélt a program ellen s követelte a nemzetiségi törvény végrehajtását vagy eltörlését.

A haldokló pápa.

Budapest, július 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Vaszary Kolos hercegprimás táviratilag kérdést intézett Rómába a pápa hogyléte iránt. A hercegprimás kérdésre Rómából azt felelték, hogy a pápa nyugodtan aludta át az éjszakát.

Budapest, július 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából táviratozzák: Lapponi dr., a pápa háziorvosa ma délelőtt kijelentette, hogy a veszély perce még nincs itt.

Budapest, július 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tizenkét óra 20 perckor táviratozzák Rómából: A pápa haldoklik. Vanutelli bíboros feladta az abszolúciót.

Frigyes főherceg Szombathelyen.

Budapest, július 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szombathelyről táviratozzák: Frigyes főherceg ma Szombathelyre érkezett, hogy itt szemlét tartson a katonaság fölött.

Fejedelmi vendégek Vas megyében.

Budapest, július 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szombathelyről jelentik: Lajos bajor királyi herceg, Luitpold régensherceg fia, felesége Mária Terézia hercegnő és három leánya kíséretében külön vonaton Sárvárra érkezett és ottani kastélyába szállt. A fejedelmi vendégeket ünnepélyesen fogadták s érdekes, hogy az üdvözlő beszédre a bajor herceg szabatos magyarsággal válaszolt.

A honvédelmi miniszter balesete.

Budapest, július 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kolossváry Dezső honvédelmi minisztert ma sajnálatos baleset érte. Lakásán a karszékben zsebkésével a tyukszemét igazgatta. Eközben a miniszter a karszékéből lecsúszott s estében a késsel nagy sebet hasított a lábszárára. A miniszter sebet katonarvosok rögtön bevarrták és remélhető, hogy a balesetnek nem lesz komoly következménye.

Román zsidók vándorlása.

Budapest, július 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagyváradról jelentik: Tegnap Nagyváradra egy sereg Romániából kivándorló zsidó család érkezett. A kivándorlók között 39 férfi, 30 nő és 10 gyermek van. A kivándorlókat, akik Amerikába igyekeznek, az országban sehol sem engedik kiszállni s mindjárt tovább utaztatták őket Oderberg felé.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1903. július 8.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	7.30	7.40	80	7.65	7.80
Pestvidéki új	76	7.15	7.30	80	7.60	7.70
Bánsági új	76	7.10	7.25	80	0.—	0.—
Bácskai új	76	7.15	7.45	80	0.—	0.—
R o z s						
új elsőrendű		70—75			6.10	6.20
„ másodrendű		—			6.—	6.10
„ takarmány		60—62			5.80	6.—
„ égetni való		62—64			5.60	5.70
„ sörözésre való		64—66			0.—	0.—
Zab		39—41			5.75	5.85
Tengeri ó		—			6.15	6.25
„ másnemű		—			6.30	6.40

Határidő-üzlet.

Budapest, július 8. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tözsdén az árak az egyes gabonanevekben emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	7.26	—
Tengeri (júliusra)	6.33	—
Tengeri (augusztusra)	6.31	—
Tengeri (májusra 1904.)	5.22	—
Zab (októberre)	5.33	—
Rozs (októberre)	6.14	—

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős: SOMFAI JÁNOS.

Nyilttér.*

Évenkénti előállítás 39 millió szelencze.

NESTLÉ-FÉLE

gyermekliszt

Teljes táplálék csecsemők és gyomorbetegségek számára legjobb havi tejet tartalmaz.

Naponkénti tejfogyasztás 184000 liter.

Próbára alkalmas fél-doboz 1 korona.

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1903. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 23 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 53 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Kiadó lakás.

A Ferenc József-téren, a Bauer-féle házban egy 5, esetleg 7 szobából álló emeleti lakás villanybevezetéssel, esetleg csillárokkal együtt azonnal kiadó.

A lakás vasár- és ünnepnapokon bármikor megtekinthető.

Bővebbet
ifj. BAUER PÁLNAI

(563—6.2)

Nagybecskereken.

16.425/I. szám.

Magy. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak alulírott üzletvezetősége egy, a forgalomból kivont, azonban teljesen jókarban és használható állapotban levő, magán cégek által előnyösen használható s Arad állomáson elhelyezve levő Fairbanks rendszerű, 3000 klg. terhelésű szekérhidmérleget értékesíteni óhajtván, annak eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

Pályázni kívánók részéről az egy koronás bélyeggel ellátott lepecsételt ajánlatok a következő külfelirattal: „Ajánlat 16.425/903. számhoz szekérhidmérleg megvételére” folyó évi július hó 25-ik napjának déli 12 órájáig üzletvezetőségünk I. osztályában benyújtandók, vagy oda posta útján megküldendők.

Minden ajánlattevő tartozik az általa megvenni szándékolt szekérhidmérleg ajánlati árával számított értékének 5%-át az ajánlat benyújtását megelőző napon déli 12 órájáig készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban aradi gyűjtőpénztárunknál letenni, vagy posta útján beküldeni.

Bánatpénz nélküli, avagy az előirt határidőnél később beérkező ajánlatok, ugyszintén távirati és pótajánlatok nem vétetnek figyelembe. Az ajánlattevők ajánlataikkal, az azok felett hozandó határozat hozataláig visszavonhatlan kötelezettségben maradnak.

Megvétel esetében, amennyiben a vevőfél a hidmérleget Arad állomáson óhajtaná használatba venni, a mérleg jelenlegi elhelyezési helyén maradhat és annak használata és fenntartása iránt az illető céggel szerződés lesz kötendő, ellenesetben pedig, ha az a vevő által kívántatnék, a szekérhidmérleg más állomásunkra, vagy helyre a vevőfél költségére áthelyezhető.

A szekérhidmérleg Arad állomásunkon a nappali órákban bármikor megtekinthető.

Aradon, 1903. június hóban.

(3.1)

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Ház-eladás.

Az Aradáci-ut 6628. számú

háza

előnyös feltételek mellett

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

(557—3.2)

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egy szer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

560—x.2

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

Elemi és felsőbb leányiskolai tan- és nevelőintézet megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 85545/1902. sz. alatt kelt rendelete alapján engedélyt adott, miszerint itt helyben a jövő 1903/4-iki iskolai év megkezdésével egybenlakással egybekapcsolt 4 osztályú elemi és 6 osztályú felsőbb leányiskolát nyissak. Ezzel kapcsolatosan egy női pár, valamint festőtanfolyamot is nyitok és mint eddig, ezentul is elvállalom magántanulók előkészítését a tanítónő, valamint óvónőképző-tanfolyamra, kik a budapesti, illetve hódmezővásárhelyi állami tanintézetekben vizsgáznak és nyernekk államérvényes oklevelet.

A beiratások július 1-től a tanév megkezdéséig folynak naponta délelőtt 10—12-ig, délután 4—6-ig a Nádor-utca 5. sz. a. lévő intézetben.

— Tandíj: az elemi iskolában 5 kor., a felsőbb leányiskolában 10 korona havonta, a francia nyelv tanításával együtt. —

Bővebb felvilágosítással és prospektussal készségesen szolgál az intézet tulajdonosnője

MESSINGER KAROLIN,

okl. polg. isk. és tornatanítónő, Nagybecskerek.

(522—20.6)

Törökbecsei főszoigabiró.

3069. sz. 1903.

559—3.3

Pályázati hirdetmény.

Törökbecsei járáshoz tartozó Kumán községnél 800 kor. évi fizetéssel rendszerített irnokai állást elnyerni szándékozók felhívom, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi július hó 30-ig nyújtsák be hozzám, mert a később beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek

Törökbecse, 1903. július hó 3-án.

Horváth,
főszoigabiró.

Eltűnt

minden neme a **börtisztatlanságnak** és **börkiütéseknek**, valamint **bőr-atka**, **bőr- és arcvörösségnek** stb. stb. naponkénti használata által a

Bergmann-féle kátránykénzappannak.

(Védjegy: Két bányász.)

Bergmann és Társától, Drezda és Tetschen a/E.

Kapható 60 fillérért darabja

Basch Ernő gyógyszerésznél, Nagybecskerek.

359b—20.11

3189/903. szám.

564—2.2

Árlejtési hirdetmény.

Torontálvármegye módosi járás utibizottsága területén lévő **szárcsa-neuzinai Temes fahid felépítése** a kereskedelemügyi miniszterium által engedélyezettvén, az előmértéti költségvetés szerint a költségek 34.058 korona 93 fillérben állapították meg.

Ezenkívül kiemelendő a Temes folyó medréről néhány régi hidoszlop.

Felhívom mindazok, kik ezen munkákat elvállalni szándékoznak, hogy zárt ajánlataikat a vállalat összegeinek megfelelő 5% bánatpénzzel felszerelten folyó évi július hó 31-én d. e. 8 óráig a módosi járás főszoigabirójához terjesszék be.

A vonatkozó tervek és feltételek a hivatalos órákon belül a módosi szolgabirói hivatalnál megtekinthetők.

Módos, 1903. évi július hó 6-án.

Steinbach Antal,
főszoigabiró

90.990/903. sz.

Magy. kir. államvasutak.

H i r d e t m é n y.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a trencsén—zsolnai vonalon épülő „Podhrágy—Vághéve” nevű új állomáson fekvő két vasúti műtárgy részére szükséges hengerektel vastartók és egyéb vasalkatrészek szállítása iránt.

A tervek, a költségzsámítás, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten a magyar királyi államvasutak igazgatóságának alépitményi ügyosztályában (Teréz-körút 56. sz. III. emelet 18. ajtó) a kivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1903. évi július hó 18-án déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési és pályafentartási főosztályában (Teréz-körút 56. szám II. emelet 10. ajtó).

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a trencsén—zsolnai vonalon épülő „Podhrágy—Vághéve” nevű új állomáson fekvő két hid bővítésére szükséges hengerektel vastartókra és egyéb vasalkatrészekre.”

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1903. július hó 17-én délelőtt 12 óráig 350, azaz háromszázötven korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (VI. Andrásy-ut 75. szám, földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letéjegy az ajánlatokhoz nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbbi jegyzett arfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkező ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevényvel adandók fel.

Budapesten, 1903. évi június havában.

(3.3) Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

A „Torontál” kiadóhivatalában

kapható

Somfai Jánosnak

Kutyavár

és más apróbb históriák

című könyve,

melyet ugy a sajtó, mint a közönség nagy elismeréssel fogadott.

Ára:

● füzve 3 kor. — kötve 5 kor. ●

(524—x.16)

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALÁBAN.